

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
Pri
Sv. Anji v Slov.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede opoldne.

Štev. 26.

V Mariboru, dne 27. junija 1901.

Tečaj XXXV.

Slovenski deželni poslanci.

Maribor, dne 24. t. m.

Iz razlogov, ki so našim čitateljem dovolj znani, so naši deželni poslanci majnika l. 1899 zapustili deželno zbornico ter se dosedaj niso vrnili v njo. Pred kratkim so imeli posvetovanje v Mariboru, kjer so zopet sklenili, da se ne vrnejo v Gradec, ker še jim vlada in nemška večina nista dali zadoščenja za vse storjene krivice in žalitve, niti jim dali zagotovila, da se v bodoče zastopniki slovenskega ljudstva v Gradcu ne bodo več žalili in prezirali. Ker pa morajo poslanci ostati v vedni dotiki s svojimi volilci, sklicali bodo deželni poslanci kmalu svoje zaupne moze v Maribor, kjer jim bodo natančno razložili razloge svojega postopanja ter jih vprašali, ali še uživajo zaupanje slovenskega ljudstva ali ne.

Medtem pa se pridno ruje proti našim slovenskim poslancem zaradi tega, ker nočejo v deželno zbornico. Njih nasprotniki so seveda spodnještajerski nemčurji in Nemci s svojim glasilom »Štajercem«. Da bi nemčurji in nemškutarji radi, naj bi naši poslanci nemškimi v Gradcu pete lizali, je razumljivo in za to se tudi noben pameten Slovenec na njih hujskanje in pisarjenje ne ozira. Drugi nasprotniki so slovenski liberalci. V svojem glasilu »Slov. Narodu« so grdo napadli naše poslance zaradi tega, ker ne gredo v Gradec, ter izrekli neumno zahtevo, naj vendar pohitijo v Gradec kričati in se tepst z Nemci, mogoče, da tako kaj dosežejo. Kakor se nam poroča od več stra-

nij, so liberalci to številko »Slov. Naroda« pod kuvertom poslali spodnještajerskim županom in vplivnim možem. Bolj hudi in jezni nego na nemškutarje in slovenske liberalce pa so deželni poslanci na one mlajše rodoljube, ki so se na shodu v Slov. Bistrici sicer dotaknili delovanja naših deželnih poslancev, a ki v resnici niso rekli besedice niti proti niti za abstinenco deželnih poslancev. Vsled tega se nam zdi tudi vse ono osebno, večkrat skrajno-žaljivo napadanje in žaljenje zadnjega časa popolnoma neopravičeno.

Deželni poslanci so že ob svojem izstopu naznanili ljudstvu, da ne gredo več v Gradec, dokler se razmere ne spremenijo, in ljudstvo je njih korak odobrilo. Toda če bi tudi bil sedaj kdo drugega mnenja, zdi se nam nepolitično in škodljivo, ako bi v sedanjih razmerah obsojeval abstinenco naših deželnih poslancev. Pomislimo le prvi nasledki take obsodbe, ki bi nas v sedanjih razmerah zadel dovolj hudo. Ako bi se izvršila taka obsodba, odložili bi poslanci gotovo takoj mandate in v teku ednega polletja morali bi ljudstvo siliti dvakrat na volišče, kajti nove volitve v deželni zbor stoje že itak pred vrati. Bilo bi slovenski stvari gotovo le v škodo, ako bi z nemškutarji in liberalci tudi v sedanjih razmerah obsojali abstinenco deželnih poslancev.

Kmalu bo shod zaupnih mož v Mariboru, kjer se bo govorilo o postopanju naših deželnih poslancev. Mi sicer po zadnjih dogodkih nimamo upanja, da bi bil kdo izmed nas povabljen na ta shod, vendar po-

zdravljamo shod z željo, naj zaupni možje odobrijo abstinenco poslancev, ter jih prosijo, da še nadalje obdržijo svoje mandate ter da mandate pridno izrabljajo s shodi med ljudstvom in v pogajanjih z vlado!

Nov volilni red.

Deželni odbor štajerski je predložil nov, oziroma premenjen volilni red za deželni zbor. Ta volilni red skrbi le za mestjane, vrže drobtinico delavcem ter ne da ničesar k mečkemu stanu in ne popravi nobene krivice spodnještajerskim Slovincem.

Čeravno imajo mesta že več kot dovolj zastopnikov v deželnem zboru, vendar se jim dasta po novem volilnem redu še dva glasova, h katerima lahko kot tretjega pristajemo tudi na novo določeni glas ravnatelja tehnične visoke šole.

Kmetska skupina pa ne dobi po novem volilnem redu nobenega glasu več. Nemskim liberalcem in nacionalcem cvete namreč pšenica le po mestih in trgih, zato pa mestom in trgom dajejo novo moč v deželni zbornici. Ptujski »Štajerc«, ki bi se rad prilizoval na obe strani, kmetu in mestjanu, bo sedaj vendar moral pokazati svojo pravo barvo, ako noče, da ga vsak kmet imenuje nesramnega lažnika, kadar se bo zopet hlinil kot prijatelj slovenskemu kmetu. Mi smo radovedni, s kakimi besedami bo ošteval ptujski kljukec nemške in nemškutarke kramarje po mestih in trgih!

Listek.

Kukavica.

Češki spisal V. Kosmák. — Poslov. — k.
(Konec.)

Gospod župnik je vstal: — Prosim za besedo.

— Gospodje sosedi, — je začel župnik resno, — resnica je, da bo treba novo šolo postaviti, ali pa sedanjo razširiti. Imamo čez 120 šolskih otrok in torej se moramo pobrigati za drugi razred. To nas bode stalo seveda kakih tisoč goldinarjev. Gospod Hirš nam ponuja, da postavi za otroke tovarniških delavcev, katerih je kakih pedeset, šolo sam, za lastni groš, in ne želi od nas za to nič druga, ko da bi mu prodali občinski pašnik. Denar za pašnik bi se naložil na obresti, in brez tega pašnika bi vendar nekako izhajali — to je vse resnica.

— Sveta resnica, — je potrdil župan in njegovi pristaši so zadovoljno pokimali z glavami.

— To sem vse uvaževal in dobro premislil. Prišel sem pa vendar do tega sklepa, da njegove ponudbe ne moremo in ne smemo sprejeti.

Župan se je ozrl začudeno na župnika in pristaši njegovi so napravili kisle obraze.

— Povem vam, ljubi prijatelji, zakaj vam tako svetujem: Ne verujem, da bi gospod Hirš sam te stroške poravnal, saj veste, gospoda, — med nami rečeno — da je gospod Hirš žid. Cela ta stvar smrdi po vragoliji. Mogoče, da gospod Hirš priskrbi kak prostor za šolo na lastne stroške, a učitelja bode plačevalo gotovo ono nam sovražno društvo, tako zvani nemški »Schulverein«. Rekel sem, da je to društvo nam sovražno, ker dobiva podporo iz luteranske Prusije, čije ljubezen do nas vam je vsem dobro v spominu od leta 1866.

— Izvrstno! — je klical Juřena.

— To društvo, — je govoril gospod župnik dalje, — ustanavlja kjer more v naših čeških vaseh šole, v katerih se najde le nekoliko nemških šolarjev, ostali so deca čeških roditeljev. V takih šolah poučuje se le nemški in naša deca se potučujejo. S tako šolo bi obdaril gospod Hirš gotovo tudi nas, ako bi mu šli na limanice.

Prijatelji, to bi bil velik greh. Hoče-li gospod Hirš, naj si vzame za svoje in za otroke svojih nemških ali židovskih uradnikov lastnega nemškega učitelja, najsi tudi žida, to nam nič mar, naše katoliške, češke otroke pa naj pusti pri miru, teh mi ne izdamo in izdati ne smemo. V njegovi šoli bi se nam popolnoma izpridili, odtujili. Izgubili

bi tam ljubezen do svojega materne jezika in tako tudi obenem do vas, svojih starišev. Postali bi tam malomarni za svojo katoliško vero. Postali bi pa v takej šoli tudi bedasti, ker poučevati otroke v jeziku, ki ga ne razumejo, je gola neumnost in otrok, ki ne razume učitelja, oslabi na pameti. — In prijatelji, hočete, da bi se vaši lastni otroci nekdanj vas in vašega jezika sramovali? da bi se od daleč cerkvi izogibali?

— Nikoli! — so klicali nasprotniki šulferajnske šole.

— Zato nasvetujem, — je končal župnik, — da bi se gospodu Hiršu spodobno zahvalili in si postavili šolo sami. Četudi nismo bogati, Bog nam bo pomagal. Ne sprejmimo tega daru! ta fabriška šola bi bila kukavičje jajce v naši vasi in kak blagor prinese tako jajce v gnezdece, to veste vsi.

Nato je vstal Juřena in rekel s tresočim se glasom: — Gospoda, strinjam se popolnoma s prečastitim gospodom in se mu zahvaljujem, da nam je to stvar tako pojasnil. Postavimo si šolo v božjem imenu sami in ne pustimo, da bi se nam tukaj vgnedil tujec in z našimi otroki delal, kar bi hotel.

Pristaši županovi in Hiršovi, ki so med govorom gospoda župnika oči povesili, nasprotovati pa mu vendar niso upali, začeli so zdaj glasno mrmrati.

Zraven darila mestom in trgom predlaga se v novem volilnem redu, da se ustanovi posebna skupina s sedmimi poslanci, v kateri volijo eno leto v deželi bivajoči delavci in oni davkopllačevalci, ki plačajo manj nego osem kron direktnega davka. Ta skupina je za nas Slovence brez vrednosti. Novi mandati bodo prišli večinoma v nemške ali socialdemokratske roke.

Edino dobro na celem predlogu je, da se naj volitve vrše tajno in naravnostno, torej ne po volilnih možeh.

Vendar ni veliko upanja, da bi predlog postal zakon. Da se sprejme predlog, treba je dv tretjinske večine vseh poslancev. Toda te ne bode, ako nemški kmetijski poslanci odidejo pri glasovanju iz zbornice. In njihova glasila naznanjajo, da bodo to storili. Vsled tega se nam ni treba mnogo vznemirjati nad novim predlogom. Zanimiv je ta predlog le v tem oziru, ker iz njega razvidimo, da nemška večina v deželnem zboru trdovratno prezira vse kmetijske in slovenske koristi.

Novo politično društvo.

Iz Rečice v Sav. dolini.

V nedeljo, dne 23. junija smo imeli tukaj ustanovni shod katol. političnega društva »Savinja« za gornjegrajski okraj. Udeležili so se ga najuplivišji možje ali pa so zadržani vsaj pismeno naznanili svoj pristop. Čeprav so bili na to zborovanje povabljeni le nekateri, sešlo se je vendar mnogo ljudstva, ki je nestrpno čakalo kakega govora, katerega o tej priliki seveda ni bilo. Sploh smemo trditi, da je malo krajev, kjer bi bilo ljudstvo politično tako zrelo kakor v naši lepi Rečici. Za predsednika je bil izvoljen veleposestnik Rajnecar, za njegovega namestnika ljubenski župnik, č. g. Dekort.

Nasprotniki so po noči nalepili vabila na svoj shod v Kokarje za prihodnjo nedeljo. Zakaj ponoči? Ali si ne upajo na beli dan? Ali jih je noč rodila? Ali jih bo noč vzela?

Vrli Kokarčani, ki ste pri zadnji volitvi tako trdno stali na katoliški strani, ali veste tisto priliko, da je ponoči prišel sovražnik in ljuliko nasejal? ...

Politični ogled.

Cesar v Slavoniji. O priliki udeležbe jesenskih vojaških vaj na Ogorskem in Hrvaškem se hoče pomuditi Nj. Vel. cesar tudi nekaj dni v Slavoniji in sicer v Doljnem Mi-

holjaju. To se bode zgodilo v času od 10. do 13. septembra. Za to bivanje cesarjevo v Slavoniji se že delajo najboljše priprave.

Usmiljene sestre so nastavili v vojaških bolnišnicah v Budimpešti kot strežnice bolnikov. Prvi poskus so naredili s tako postrežbo na Dunaju in se je poskus izvrstno obnesel, da je tudi cesar izrazil svojo zadovoljnost. Kmalu se tudi po ostalih ogerskih vojaških bolnišnicah nastavijo usmiljene sestre kot strežnice bolnikov.

Slovaki v volilni boj. Zatirani Slovaki na Ogorskem se udeležijo letošnjih državnoborskih volitev. V svojem oklicu na volilce pravijo, da se bodo borili kot državljani za jedinstvo, nedeljivost in neodvisnost ogerske domovine, kot Slovaki za priznanje in ravnopravnost slovaškega jezika v šoli in uradih. Da bi bila Slovakom v volilni borbi sreča mila!

Zopet znamenita katoliška zmaga. Iz Amsterdama se poroča: Volitve v drugo komoro so dovršene. Katoličani imajo večino 14 glasov. Glavno mesto Nizozemske Amsterdam je volilo proti liberalcem, ki so imeli doslej mesto v rokah. Ministerstvo bo sestavljeno iz katoličanov in protirevolucionarcev. Najbrže bo vlada pod vtisom teh volitev razpustila 1. komoro, v kateri bi tudi zmagali katoličani. Tako dobi Nizozemsko za prihodnjo štiriletno dobo katoliško vlado.

Srbska kraljevska dvojica je naznanila rusnemu carju, da bi ga rada obiskala. Car je baje to naznanilo z veseljem sprejel in tako bosta Aleksander in Draga menda kmalu romala k rusnemu stričku.

Kreta in Grška. Grška državica bi rada, da se ji pridruži Kreta, na kateri je princ Jurij po zadnjih znanih nemirih nadkomisar. Toda vesile nočejo privoliti k taki združitvi, ker bi se bilo bati, da Turčija to zameri.

Sultan v smrtni nevarnosti. Te dni se je blizu sobe, v kateri je spal sultan, vnel požar. Prišla je požarna bramba, ki je v pol uri pogasila ogenj. Ne ve se, kako je ogenj nastal. Sultan je silno prestrašen in pripoveduje vsem, v kaki smrtni nevarnosti je bil.

Nemiri na Kitajskem so zopet na dnevnem redu. V pokrajini Čili huskajo boksarji, da se naj ljudje ustavijo pobiranju davkov. Cesarski vojaki so imeli z boksarji že več bojov. Bati se je, da se uporno gibanje raztegne tudi na druge pokrajine.

Angleška liberalna stranka, ki je Ircem prijazna in ima sploh poštenjša načela

kot naše liberalne stranke, se je razcepila zaradi vojske v Južni Afriki. Jedna pod vodstvom Campbellom obsoja vojskovanje Anglije, druga pod vodstvom Asquitha jo odobruje in zahteva, da se Južna Afrika na vsak način mora osvojiti za Angleže.

Vojska v Južni Afriki. Soproga generala Botha prebiva sedaj v Evropi in pripoveduje, da so Buri že dvakrat ujeli angleškega generala Frencha. Prvikrat so ga izpustili, ker jim je obljubil, da se ne bo več bojeval proti Burom. Ker pa ni držal besede, so ga hoteli ustreliti, ko so ga drugokrat ujeli. Še le ko je začel Kitschener posredovati, so ga izpustili, a Angleži so morali izpustiti v zameno 1000 burskih ujetnikov. V kapski koloniji so Buri raztreseni v razne oddelke do 300 mož. Tako vedo vedno, kaj in kako se godi okoli njih in tako so vedno na straži na celi črti. Iz Londona pa se poroča o velikanskem shodu, na katerem Angleži sami zahtevajo, da se sklene mir z Buri, in sicer, da se pripozna obema burškima republikama neodvisnost.

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom, 23. junija 1901. (Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.) Na poziv gđe. Mine Pernatove zbralo se je danes na njenem domu lepo število domoljubnih gospa in gospic iz trga kakor iz okolice, da bi se v prostej zabavi posvetovale o ustanovitvi ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za trg Sv. Lovrenc in okolico.

Vrle dame so takoj z navdušenjem slišale pravila, katera njim je po srčnem nagovoru prečitala gđena Mina Pernatova. Da se cela stvar častno reši, se je vse potrebno poslovanje do I. obč. zbora, ki bo v Lehnu, izročilo spretnim rokam: gospej Mariji Urbanc, veleposestnici in županji v Lehnu ter gospicama Mini Pernat in Juliki Ladinik, tržankama v Št. Lovrencu oziroma gospej Mariji Brezočnik, veleposestnici in tržanki v Št. Lovrencu in gospicama Mariji Fišinger (Št. Lovrenc) in Juliki Urbanc (Lehen) kot namestnicama.

Čestitamo Vam, blaga gđena Mina, na tako lepem prvem uspehu! Me si pa pomnimo, kar smo si obljubile: Ne rok križem držati, se ne motiti dati in do slednje z mnogimi gosti vred priti na prvi občni zbor v slovenski Lehen. Torej na veselo svidenje!

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Šolske razmere.) Pred kratkim sem poročal č-

— Pustite me govoriti! — je klical Južena. Še nekaj mi je prišlo na misel. Te tovarničarje poznate, zlasti te židovske. Delajo se gospode, se napihujejo in odirajo ljudi, dokler morejo. Ne gre-li to dalje, spravijo pravočasno denar, potem pa napovejo banekrot. — Kako pa, če bi ta naš Hirš danes ali jutri tudi tako napravil? Žida bi vzel vrug, pašnik bi bil preč in mi še bi povrh znabit moral staviti šolo in deca bi bili izprideni.

Zdaj je nastal hrup in mrmranje.

— To so neumnosti, — je mahal župan z roko. — Naš gospod Hirš in napraviti banekrot! To je za smeh.

— In če se naša deca naučijo nemški, ne bode jim nikoli škodovalo! — je zakričal Oboril. — Saj jih menda ne bomo pošiljali potem na izmenjavo.

— Tako je! — so kričali drugi. — Pašnik se naj proda židu! Šole staviti mi nečemo.

Gospod župnik je vstal in žalosten rekel:

— Preljubi, upal sem, da se bomo tukaj mirno posvetovali o tako zelo važnej stvari, a vidim, da pametnim razlogom niste pristopni; zato rajši odidem. — Gospod župan, ko pride do glasovanja, napišite moj glas za zidanje lastne šole.

Komaj je zaprl duri, so se dvignile pesti, oči žarele, odborniki so kričali eden nad drugim in konec koncev je bil, da je bila večina glasov za to, naj se gospoda Hirša prosi, da bi milostljivo blagovolil šolo postaviti.

IV.

V Zpatkovu se ja izpremenilo pretečeno leto mnogo, zelo mnogo.

Poleg tovarne je stala lična hišica in nad durmi se je lesketal zlati napis: Deutsche Schule (Nemška šola). Šolarji, ki so prihajali iz te šole, bodi-si da niso niti pozdravljali ali pa so snemali molčé čepice, malokateri je zašepetal nasmelo: «Hvaljen bodi Jezus Kristus». Kadarkoli so se sešli s šolarji, ki so prihajali iz občinske šole, začeli so za njimi kričati: «Tumer slav» (neumni Slovan) in običajno je prišlo do tepeža.

Nekega večera je sedel župan kakor običajno v gostilni pri takozvani gosposki mizi, kamor so sedali nižji uradniki iz tovarne. Z njim je bil tam en gosposki gost, z očali, z brkami. Govoril je ošabno in v nesramno popačeni češčini.

— Kako pa se vendar uči moj Martin, gospod učitelj? — je vprašal župan.

— No, tost pasabl (že velja), — je pokimal učitelj nemške šole.

— Seveda, seveda, — se je nasmehnil župan zadovoljno. — Zdi se mi, da mu gre to dobro. Začenja že lepo nemški zlobudrati. Ko zvečer na pamet izgovarja besede: Tisch, Bank, Fenster, Thür in kaj vem jaz, kaj še vse, mu gre to od ust, kakor bi mu jih namazal z medom. Ja, ja, ta nemška šola, ta je nekaj druga ko češka, ta bistri otrokom razum!

— Me feseli, da začenjate to zapopasti, — se je nasmehnil nemški učitelj zadovoljno. — A čimdalje feč še bode te fideti.

Med tem je prišlo nekoliko žen v pivnico. Lica so jim žarela in v očeh se jim je brala jeza. Šle so naravnost h gosposki mizi in najodločnejša je začela: — Dober večer, gospod župan. Oprostite, da pridemo za vami sem; doma vas nismo dobile. Pridemo tožit.

— Tožit, koga pa?

— Tu tega gospoda, — in pokazala je krepko na nemškega učitelja.

Učitelj se je drzno nasmehnil.

— Gospoda učitelja tu? se je čudil župan. — Kaj pa imate proti njemu?

— Ima razuzdane šolarje. Kričijo nad našimi otroki, imajo jih za nore Slovence, kakor bi ne bili iz naše vasi, kjer žive dni ni bilo nobenega Nemca, dokler nam sam vrug ni postavil te tovarne in te nemške

slanim čitateljem našega »Slov. Gospodarja« o znanih spletkah naših versko-narodnih nasprotnikov. Ker se stvar vedno ne miruje, moram slovensko javnost opozoriti še enkrat na šolske razmere v naši župniji. Ko se je našim »pragermanom« uresničila njih želja, da se je šentiljska šulferajnska šola sprejela v javno oskrb, in ko so dobili na slovenski šoli nadučitelja, ki jim zvesto trobi v njih rog, še tudi sedaj ne mirujejo, ter še vedno gledajo, kako bi zamogli nam Slovencem v narodnem oziru škodovati. Pred vsem jih najbolj v oči bode dvojezična šola, ki nosi tudi ime »slovenska« šola. In sedaj, ko imajo majhno večino v krajnem šol. svetu, mislijo, da jo bodo v popolnoma nemško preustrojili. Pa hud trn v peti so jim slovenske občine, katere nikakor ne dovolijo, da bi okoli 90% otrok v župniji ne imelo poduka v materinskem jeziku. Po vsej sili hočejo torej sedaj te tri občine izbaciti iz šole šentiljske. Cersak in Selnica naj bi si potem skupno šolo postavila. Vi gospodje pragermani, ali nič ne slišite ljudskega glasu, ki pravi: »Kje so pa bili tedaj Höltzsch, Sadu, Fischereder, ko smo si morali za svoj lastni denar staviti šolo v Št. Ilju, in sedaj bi nas radi odbacili in nam spet velikanske stroške naložili. Res, pravi prijatelji ljudstva to! — Kakor slišimo, misli Selničanom »Schulferajn« k šoli pomagati. Za Boga, tega se varujte! Ali hočete vi, slovenski stariši, da ostanejo vaši otroci bedaki, in da bodo vaš jezik zaničevali, to je tisti jezik, ki vas ga je učila vaša mati? Čuvajte torej, dr se »šulferajn« ne ugnjezdi k vam! Na veke bodete obžalovali tako privolenje. Torej bodite pozorni!

Smartin pri Slov. Gradcu. (Politično zborovanje.) Naš okraj je bil nekdanj torišče živahnega političnega gibanja. Duša vsemu življenju je bil dr. Suc. Na stara leta mu je minola mladeniška živahnost in zato je tudi naše politično življenje nekoliko zadremalo. V zadnjem času pa smo začeli zopet dvigati glavo. Letos smo imeli že v Sarem trgu izvenredno dobro obiskano združeno zborovanje, zadnje nedeljo pa dne 23. t. m. je priredilo naše politično društvo javen shod. Shoda sta se udeležila g. deželna poslanca g. J. Vošnjak in g. dr. Franjo Rosina, državni poslanec g. Robič pa se je opravičil, da vsled nujnega dela v deželnem odboru v Gradcu ne more priti, in poslal je brzojavko: Bog živi vrle slovenske kmete in vse pri shodu navzoče! Kot prvi govornik je nastopil g. Frančišek Pišek, župan v Orehovi vasi pri Mariboru. Na Spodnjem Štajerskem so se začeli družiti nemškutarski kmetje, prikazovati so se začeli libe-

ralni kmetje, za to je potrebno, da se tudi mi krščanski slovenski kmetje združujemo in povzdigujemo svoj glas. Tudi nas vodi skrb za naša gospodarstva in naše kmetije, za to se n. pr. z vso vnemo oprijemamo zadrug, a zraven pa spoštujemo tudi svojo narodnost in se držimo svoje vere in cerkve. G. deželni poslanec za slovenjegraški okraj J. Vošnjak je razložil v kratkih besedah, zakaj so slovenski poslanci izstopili iz deželne zbornice in zakaj se ne vrnejo nazaj ter prosil nazadnje, da mu volilci povedo svoje mnenje. Navzoči so mu izrekli zaupanje in se izrekli zadovoljni z njegovim postopanjem. Obsirneje je utemeljeval razloge, zakaj so naši deželni poslanci izstopili in zakaj se ne vrnejo v deželno zbornico, g. deželni poslanec dr. Fr. Rosina. Večina v deželnem zboru prezira naše gospodarske in narodnostne potrebe. Pač pa nas zna za svojo potrebo hudo uporabljati. Spodnji Štajer mora soplačevati za ceste, regulacije, podpore, šole itd., od katerih imajo korist le Nemci, Spodnji Štajer pa ne. Novi udarec za Slovence in tudi za delavski stan je predlog o novem volilnem redu. Novi volilni red je v korist le mestom in trgom, tu bo zagotovil meščanstvu v deželnem zboru nadvlado nad kmetskim stanom. Za to mi Slovenci kot kmetski narod najodločnejše ugovarjamo, da se novi volilni red uzakoni. Govornik želi, da bi slovenski poslanci zopet sodelovali v deželnem zboru, a pod sedanjimi razmerami ni mogoče, in vlada ničesar ne stori, da bi se te razmere zboljšale. Za to še moramo dalje vstrajati v abstinenci in v boju proti nemški nadvladi. V tem hudem boju pa potrebujemo, da smo Slovenci na Štajerskem složni. Sloge pa ne podpirajo ona društva, ki so jih v zadnjem času začeli snovati nekateri mladeniči in s katerimi rušijo vzajemnost ter presajajo le kranjski strankarski boj k nam. Sloga jači, nesloga tlači. G. prefekt Korosec pravi, da je bil sicer namenjen danes govoriti, toda ker so prišli gg. deželni poslanci, misli, da so bili oni v prvi vrsti poklicani, da spregovorijo v sedanjih zmedenih časih jasno besedo. Govoriti pa je nameraval o slogi, a tudi to se mu ne vidi več potrebno po govoru g. dr. Rosine. Enotno postopanje slovenskega ljudstva na Sp. Štajerskem ovirajo nemškutarji in v zadnjem času tudi liberalci. Obsodbo o tem počenjanju je izrekel g. dr. Rosina. Mi potrebujemo slogo, toda ta je mogoča edino le na našem starem programu, ne pa na programu, ki ga razglašata »Rodoljub« in »Narod«. Govornik želi, da se ustanovi iz zaupnikov iz vseh

krajev Sp. Štajerske politično vodstvo, ki bi dajalo navodila našim društvom in poslancem, kako naj delajo. Pri sestavi se mora ozirati na kmeta, kakor sploh mora skrb naših političnih voditeljev veljati v prvi vrsti kmetu. Po volitvi g. J. Lenarta v odbor je g. predsednik Pečnik zaključil zborovanje.

Sklepe političnega zborovanja prinašamo med domačimi novicami.

Sv. Marjeta niže Ptuj. (Hitrost moškanijske pošte.) Po celi margečki župniji se sliši nezadovoljnost zaradi poštne naglosti. Margečki župljani so dobivali pisma in časnike čez petintrideset let v najboljšem redu, po neutrudljivem in neplačanem častitem gospodu nadučitelju. Oni so najeli enega dečka z nekaterimi občinami, da je ta dečko vsaki dan v poštni torbi prinesel pošto na celo župnijo, in oni so v šoli delili pisma in časnike lastnikom po zanesljivih šolarjih. Čujte zdaj, kaj se je pa lansko leto prigodilo s to našo redno pošto. Odkar se je v Ptuj narodil luteranski evangelij ali z imenom »Štajerc«, so nekatere osebe si naročile list »Štajerca«, pa ker jih je bilo sram, da bi kdo znal, da čitajo nemčurčka, so rekli, da lista ne dobijo.

Ptujski očetje, botri in rodbina »Štajerca« so se pritožili na poštno ravnateljstvo, da gospod nadučitelj zadržuje »Štajerca«. Potem je poštni nalog prišel tak, da oni ne smejo več odjemovati pisem za nikogar, da si mora vsako sam iti na pošto po pismo ali časopis. Zdaj je pa pri nas tak govor, da bi si naj ptujski gospodje izmislili tako črnilo, s katerim se naslov piše, da bi lastnik eno uro daleč zadišal, da ima na pošti pismo, da ne bi na pošti štirinajst dni ali pa še dalje ležalo in počivalo od težkega truda po železnici. Predragi, zdaj pa vprašamo, kdo bi potem škodo trpel, ako se pismo na pošti zakasni, ker se velikokrat prigodi, da kateri posestnik dobi pismo, bodi si od posojilnice, od notarja, od svetnika, od glavarstva ali od rokodelske zadruge, da se mora oglasiti v določeni uri ali času, ki je v pismu pisan, in v določenem času plačati. Kako se bo zglašil ali pa plačal, ako pisma ne dobi pred časom, ker pismo na pošti spi, domu pa mu ne zadiši, da na pošti pismo leži. Pa kdo bode vsaki dan hodil na pošto vpraševati in dražiti poštarice, ali je kako pismo za mene ali časnik, ker imamo večina ljudi eno uro hoda na pošto in eno nazaj. Po letu je vsako preobložen z delom, ne utegne v tednu, v nedeljo pa mora vsak dober kristjan predpoldnom k maši iti in krščansko dolžnost spolniti. Popoldan pa pošta nima uradnih ur. Po zimi, kdo bode hodil po dve uri po

šole. Tega ne bomo trpele, da bi se naši otroci tako psovali!

— No, no, menda pa vendar ni tako hudo, — je miril župan. — Beseda ni vol. Nemška šola tukaj je od slavne c. kr. vlade potrjena in ni je postavil sam noben vrag kakor pravite. Pazite na besedo, da vas kdo ne toži, — je pogrozil župan ženam.

— Jaz bodem tožiti, — si je potrkal nemški učitelj na prsa.

— O presneto, to se mi dopade, — se je zadržala druga žena, se podprla ob straneh in se obrnila k ostalim ženam: — Me pridemo tožiti njega in on hoče tožiti nas. Veste kaj, vi slavni gospod učitelj, zapovejte svojim šolarjem, naj hodijo lepo dva in po dva in naj pozdravljajo ljudi, kakor to delajo naša deca iz češke šole, in vi bodete dober učitelj. Ko izpustite otroke iz šole, je ravno tako, Bog nam odpusti grehe, kakor bi pse odvezal. Je to resnica, gospod župan, ali ni?

Župan je sumljivo pogledal učitelja in rekel: — No, gospod učitelj, malo mirnejši bi že smeli biti ti vaši šolarji — kar je res, je res.

Nemški učitelj je poskočil: — Was, vi mi bodete zapovedali?! Jaz imam v šoli red in kar počnejo smrkjavci zunaj, to meni nič mar.

— Tako! Tako! Ta pa je lepa! — je kriknilo nekoliko žensk hkrati. — In vi hočete biti učitelj? — Če ne zapoveste svojim šolarjem, naj pustijo naše otroke pri miru, potolčemo vam okna in vas naženemo.

Nemški učitelj je zardel kakor laški petelin in kričal: — Policaj! Jaz bodem tožiti.

— Tožite kjer hočete, — so mu odsekale žene. — Povedale smo vam resnico in zdaj veste, pri čem ste.

Nato so odšle srdite iz gostilne.

* * *

Za kakega pol leta potem se je odpeljal fabrikant Hirš nekam na potovanje in nekega jutra se je raznesla po Zpadkovu novica, da je tovarna Hirševa napravila krido na 500.000 gld.

Cela vas je bila jako presenečena. Stranka Juřenova je poskakovala od veselja, župan s svojimi pristaši pa je bil popolnoma potr. Žalosten je sedel v gostilni, se praskal za ušesom in polušepetaje pravil svojim zvestim:

— To je lepa novica. Kdo bi si bil mislil, da jo ta židek tako napravi?! In ravno zdaj pred volitvami!

— Nihče ne bode tega bolj vesel, ko Juřena, — je zarenčal Košir. — S polnimi ustami bode zopet trobil: Ali vam nisem pravil?

— Saj že postopa tam po vasi kakor pav, — je rekel Oboril, ko je pogledal skozi okno.

V Zpatkovu je nastal velik preobrat. Tovarna z vsemi poslopi in z nemško šolo je prišla na prodajo in občina je dobila od okrajnega šolskega sveta strog ukaz, brez odloga priskrbeti prostor za nemško šolo. Ta ukaz bi bil skoraj povzročil prekucijo v občini. Župan in njegovi prijatelji si niso upali na svetlo, pri volitvi občinskega zastopa so sramotno propadli in Juřena je postal župan. A njegovo županovanje ni bilo tako lahko. Bil je primoran novo šolo postaviti in pri vsem tem se je napisal in nabezgal do zopernosti, da bi se bili oprostili te nemške šole in da bi jim bila dovoljena dvorazredna češka šola.

To se je tudi konečno posrečilo; po mnogih trudih je bradati nemški učitelj odvandral nekega večera, ne da bi komu rekel srečno.

Občina Zpatkov se je iznebila kukavice.

Smešničar.

Skrajna nevoščljivost. »... Vidiš, sedaj bi te lahko ubil, toda — lopov, ti si zavarovan... potem dobi še tvoja stara denar.«

snegu in grdem vremenu? Odgovor, nikdo. Ker si mora vsak naročnik sam iti na pošto po «Slovenski Gospodar», zaradi tega je dosti naročnikov odpovedalo časopis. «Štajerc» je pa tako preskrbljen, da eden odnese za celo občino tega ošabneža. Predragi državni in deželni poslanci, ukrenite potrebno za možkajsko pošto. Obžaluje pa vsak pošten človek, da so imeli g. nadučitelj zaradi širokoustnega «Štajerca» neprijetnosti in se čez mero s tem razžalili. Mi pa Vam izrečemo vsi zaupanje, Bog vam plati! Margečki rokodelci.

Iz Koroškega: Tudi »Štajerc«, prijatelj kmetov, je prinesel nesramne laži o zadrugi v Sinči vasi. S tem se je ta nemčurski list očitno pokazal sovražnika slovenskemu kmetu, kajti vsakdo, ki je pri zadrugi, dobro ve, koliko koristi je. Našim kmetom ni treba sedaj pri trgovcih blaga ponujati in po nizki ceni prodajati. Zadruga je in bode imela vedno sovražnike. Saj je vsakemu Slovincu dobro znano, da je nasprotnikom vsaka slovenska organizacija zoprna, naj si bode kmečkega ali drugega stanu. Nemški »Lagerhaus«, ki so ga postavili s pomočjo »Südmarke«, da bi proti slovenski gospodarski zadrugi deloval, ne napreduje tako, kajti naši kmetje ne gredo na njihove limanice. Zato so začeli Nemci zbirati nesramne laži, ki so jih celo pred državni zbor spravili. Niso pa mogli drugega poslanca dobiti ko Gratzhoferja, da bi proti našim kmetom interpeliral. Zadruga se ne boji prav ničesar. Lažljivo hujskanje ne bode oviralo kmetov, kajti vsak, kdor je zraven, je prav zadovoljen, in je gorostasna laž, da bi se kmetje pritoževali. In tista tujska giftna kropa, ki je od tukajšnjih luteranskih časnikov posnela laži, je tudi začela delovati zoper naše kmete. Vedno govori o kmečkem stanu, da dela zanj, s tem se je »Štajerc« očitno pokazal sovražnika kmetov. Njegovo prilizovanje kmetom je le zanjka, s katero lovi Slovence. Mislim da so tudi kmetje dobro spoznali tisti nemčurski list, ki se spredaj prilizuje, zadaj pa nesramno napada kmetijski stan. Saj je daleč znan kot lažnjivec prve vrste in obžalovati bi moral tistega, ki bi njegovim besedam verjel. Zato mislim, da mi ni treba razkazovati njegovih lažij, saj ni besede pravične.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Strogo zaupno! K notici «Strogo zaupno» v št. 25. «Slovenskega Gospodarja» blagovolite vsprejeti sledeče pojasnilo: Moji tovariši deželni poslanci so me na sestanku v Mariboru izrečno pooblastili, da naj v listu «Südt. Presse» objavim dva sklepa: 1. Da slovenski deželni poslanci štajerski pri obstoječih razmerah ne vstopijo v deželni zbor; 2. da se bode v kratkem sklical občni zaupni shod. To sem naznanil dotičnemu uredništvu in tisto je menda brzojavilo «Vaterlandu». Vsa druga izvajanja proti poslancu Žičkarju ali proti kateremu drugemu poslancu so torej v tej zadevi neopravičena. V Mariboru, 21. junija 1901. Dr. Franjo Rosina, dež. poslanec.

Neki deželni poslanec piše v zadnji «Domovini»: «... drugikrat povabi kaka za vodstvo nepoklicana oseba namesto naše štajerske poslance gospoda Vencajza iz Kranjskega na kmečki shod (Slov. Bistrica) ter udriha tam v nenavzočnosti od štajerskega naroda izvoljenih poslancev čez nje in njihovo delovanje... nesrečni razpor na Kranjskem... daje tudi na Štajerskem povod nezrelim elementom, da pišejo, hujskajo in zapovedujejo, kakor da bi bili sami politični voditelji našega ljudstva, in zmotnjava ter nevednost in škoda se tudi že prikazuje pri občinskih volitvah in pri gmotnih podvzetjih, ter je čisto gotovo, da, če se dopusti mladim častihlepnežem razcepiti Slovence na Štajerskem v dva tabora,

bo narod izgubil mandat za mandatom... Bog daj, da bodo pravi rodoljubi povsod vsaj med tem časom do shoda zadržali nemirne in nezrele elemente, kateri nimajo dosti razuma spoznati slabe posledice vsakega hujskanja...» S takimi izrazi se bo govorilo na zaupnem shodu v Mariboru?

Sklepi zborovalcev na političnem shodu v Šmartnu pri Slov. Gradcu. Sklenile so se naslednje resolucije: 1. Na shodu političnega društva v Šmartnu pri Slov. Gradcu zbrani kmetovalci z veseljem pozdravljajo združevanje kmetijskega stanu v gospodarskih zadrugah; želijo, da se kakor hitro mogoče osnuje osrednja zadruga za gospodarske zadruge na Sp. Štajerju ter zahtevajo, da se c. kr. vlada bolj ozira na potrebe kmetijskega stanu. — 2. Dalje izrečeno zborovalci, da odobrujejo abstinenčno dež. poslancev, dokler jim bode omogočeno vstopiti pod častnimi pogoji v dež. zbornico ter pričakujejo, da bode c. kr. vlada uvidela opravičene zahteve Slovencev v gospodarskem in narodnem oziru in jih podpirala. — 3. Zbrani zborovalci najodločneje ugovarjajo zoper krivični predlog, katerega je dež. odbor predložil štaj. dež. zboru o prenaredbi volilnega reda, zato, ker se ta predlog celo nič ne ozira na opravičene zahteve Slovencev in hoče krivično urediti volilno pravico tistih stanov, ki je dosedaj še niso imeli. — 4. Na občnem zboru šmartinskega političnega društva zbrani slovenski volilci izrečejo željo, da se za Slovence v Južnem Štajerju ustanovi skupno politično vodstvo iz zaupnih mož posameznih okrajev, katero naj v zvezi s štajerskimi državnimi in deželnimi poslanci sklepa o političnih korakih zadevajajočih prometne in gospodarske zadeve slov. naroda na Štajerskem ter da to vodstvo ohrani složno delovanje vseh rodoljubov na podlagi našega gesla: Vse za vero, dom, cesarja.

Nemški turnarji bodo kričali dne 29. in 30. t. m. po našem mestu. Cela slavnost bo samo proslava vsenemške misli. Frankfurtskih zastav in trakov je pričakovati v izobilju. Da se bodo udeležili teh slavnosti tudi premnogi c. kr. uradniki, je gotova stvar in navdaja Slovence z vedno večjim zaupanjem do njih.

Iz Makol. Hlapca F. Doberšeka je nepoznan zlikovec odzadej napadel in zabodel v vrat. Rana je smrtonosna. Hudobneža še niso dobili.

Stari bakreni drobiž po 1 kr. in 1/2 kr. se še nadalje pobira za polovično vrednost.

Iz sodne dvorane. Pred porotnim sodiščem v Mariboru je stal dne 18. t. m. Simon Krivec, doma iz Sv. Janeza pri Marenbergu, obtožen, da je užgal svoje poslopje. Ker so potrebne še nove priče, se je obravnava preložila in Simon Krivec ostane v zaporu. — Dne 19. julija sta bila zavoljo nenravnosti obsojena 15 letni Jak. Medik iz Frankovec na eno leto ječe, 13 letni Anton Leskovar pa na zapor v samotno celico. Isti dan je bila obsojena na eno leto ječe Marija Štuhec iz Bolenečic, ker je okrala svojega hlapca za 1000 K.

V Zrečah je večeraj veleposestnik in trgovec g. Peter Dobnik obhajal šestdesetletnico življenja. Še mnoga leta! — Poleg častnih služeb občinskih je imenovanec bil tudi načelnik političnemu in gospodarskemu in bralnemu društvu «Straža» v Zrečah. Pri zadnjem zborovanju pa je dal na znanje, naj bi se društveno breme naložilo na mlajše rame. In vsled tega je za načelnika bil izvoljen g. Mihael Lamut, posestnik na Gradčiču.

Povodenj je zopet napravila veliko škodo v kozjanskem okraju po senošetih minuli teden, ker je Sotla izstopila in poplavila travnike in polja. Odnesele je saboj že mnogo pokošenega sena, a kar ga je ostalo, je poblateno. Pa tudi srednji potoček Bistrica je prestopil prag svoje meje in odnesel marsikateremu ubogemu kmetu po več

voz pokošenega sena. Slabo in neprijetno vreme imamo, ker vedno dežuje in vedno smo v skrbeh, da v kratkih urah ves up splava po vodi. Skrajni čas je, da se vendar enkrat ukrene in pomaga našim ubogim siromakom ob Sotli in Bistrici!

V Studenicah so 16. maja izročili g. Jožefu Majhenu, vpokojenemu nadučitelju diplomu častnega občana trga Studenice in občin Brezje, Modraže ter Hrastovec. Častitamo!

Razglasilo radi oddaje pridobninskih izjav za priredbeno dobo 1902—1903. V smislu § 39. postave z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 in člena 18 izvršitvenega predpisa z dne 28. januarja 1897, drž. zak. št. 35, je vložiti v svrhu odmere pridobnine za priredbeno dobo 1902—1903 vsakemu davčnemu zavezancu (tudi za vsa že sedaj z pridobnino obdačena podjetja ali opravila) pridobninsko izjavo o okolnostih, merodajnih za odmero, na uradnih obrazcih v dobi od 1. julija do 1. avgusta 1901 in sicer: v Gradcu pri c. kr. davčni administraciji (ne pri mestnem zboru [magistratu]) na deželi pri okrajnem glavarstvu ali pri davčnem uradu, v kojih okrožju se davku podvrženo podjetje izvršuje. Predpisani obrazci, kakor tudi navodila za spisovanje pridobninskih izjav se dobe na zahtevanje pri davčnih oblastvih in davčnih uradih brezplačno. Izjave je oddati po resnici in po najboljši vednosti in vesti. Tudi je v prvi vrsti na posebno korist davčnih zavezancev, izpolniti vse točke napovedi kolikor možno natančno. Napovedi se smejo podati ali pismeno, ali ustno na zapisnik. Ustne izjave naj se zavoljo poznejšega pritiska strank prej ko mogoče oddajo. Povedbe se morajo praviloma nanašati na poprečni stan obratnih razmer za dobo od 1. julija 1900 do 30. junija 1901, če pa se podjetje ali opravilo ni še vršilo jedno celo leto, na poprečni stan med to krajšo dobo njega obstanka; davčni zavezanec mora v tem slučaju ob enem izjaviti, ali in kake spremembe v obratnem obsegu se nameravajo ali se bodo previdoma opravile v bližnjem nastopnem letu. O več, v istem političnem okraju vzdrževanih obratovališčih jednega in istega obrta je vložiti skupno izjavo, v kateri pa je izkazati obratne razmere vsakega posameznega obratovališča. Za v prihodnje novo nastale obrte in opravila ali novo odprta obratovališča je pridobninske izjave (ne da bi se s tem skrajševala v § 64. zakona z dne 25. oktobra 1896 ustanovljena dolžnost njihove naznanitve pri obrtni oblasti, kakor tudi pri davčni oblasti) podati na individualni poziv davčnega oblastva v roku vsaj osmij dnij, kateri se določi v tem pozivu. Glede krošnjarskih in obhodnih obrtov je pridobninske izjave pred vročitvijo od politične oblasti izdanega ali popolnjenega dokumenta (krošnjarske knjižice, krošnjarske prehodnice, licencije itd.) oddati pri pristojni davčni oblasti. Ako se izjava v predpisanem roku ne poda, so pravni posledki določeni v § 42. omenjene postave. Kdor v pridobninski izjavi kaj neresničnega pove ali kaj zamolči, se kaznuje po §§ 239. in 241. o. p. C. kr. finančno dež. ravnateljstvo v Gradcu, meseca junija 1901.

Na Dobrni je g. Franko Brauner svoje posestvo z gostilno zamenjal za neko hišo na Dunaji. Novi lastnik je prišel v gospodarstvene zadruge, a zadolženo posestvo je sedaj prevzel upnik, t. j. hranilnica mestne občine Celjske.

Iz Ljutomera nam pišejo: Prvi mili dar 35 K za po požaru zelo poškodovano župnijsko cerkev v Ljutomeru je poslal ljutomerski rojak preč. g. Mat. Karba, župnik v Zrečah. Ljubi Bog daj, da bi njegovo blagodejanje našlo mnogo posnemovalcev. Dobrotniki cerkve, ne zabite na nas!

Umrla je dne 21. junija 1901 v Vogričevcih pri Ljutomeru Marija Stajnko, soproga posestnika Mihaela Stajnka, katerega je še dne 20. maja 1901 spremljala k zadnjemu počitku. Veličasten pogreb, katerega so se

vdeležili ljudje od blizu in daleč, je svedočil, kako priljubljena in spoštovana sta bila oba umrla. Pač hud udarec za 4 nepreskrbljene otroke, ki so v teku ednega meseca zgubili dobrega očeta in blago mater! Naj v miru počivata!

Ogenj je nastal v nedeljo 23. t. m. ob 12 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v Križevcih blizu Ljutomeru pri posestniku Jožefu Vrbnjaku. Pogorelo mu je celo poslopje. Živino, izjemši eno svinjo, so rešili. Zopet se je pokazalo kako potrebna, koristna a tudi požrtvovalna da so naša slovenska gasilna društva. Na pomoč so prihiteli s brizgalicami požarniki: Križovski, Iljaševski, Ključarovski, Lukavski, Bučočovski, Noršinski, Krapinski, Cezanjovski in Hrašenski. Veržejski so se med potom vrnili. Bilo jih je toraj lepo število. Za napor njim izrekamo tukaj očitno zahvalo. Pri rešitvi pohištva storila sta veliko tudi tukajšnja crožnika. Vsem skupaj izrekamo srčno zahvalo. Škode je nad 2000 kron, a zavarovano je bilo za 1400 kron. Vzrok požara neznan.

Loka pri Zidanem mostu. Na Teharjih so nemški arji zmagali. Veste, kdo je bil tega v naši občini najbolj vesel? Nas tajnik in njegova žena, češ, »sedaj zopet lahko na Teharje pridemo.« Bil je namreč poprej tajnik na Teharju, dokler ga niso slovenski odborniki odslovili. Mi mu želimo srečno pot, kajti občina Loka bo pozneje gotovo bolj slovenska! Če je le ne potegne namesto v Teharje kam v Maribor, kamor se večkrat rad vozi.

Iz Kostrivnice. »Štajerca« so začeli na vse kriplje vsiljevati slovenskemu ljudstvu. Tako je nedavno dobilo olikano in zavedno dekle iz Kostrivnice istega pod svojim naslovom. Ko ji ga izroči neki trgovec, ga vrlo dekle v prodajalnici vpričo vseh na drobne kosce raztrga. Vsi so ostrmeli nad tolikim pogumom kmečkega dekleta, le eden skrivnostno-sladko ginjen človek se oglasi: »Vrag, habo noro! kaj trgaš, to je ja fest!« Korajžno dekle pa mu odgovori: »Še za ga nočem nesti domu.« Korajžno in zavedno slovensko dekle!

Za kratek čas. Žena reče v gostilni svojemu pijanemu možu: »Ali se nič ne sramuješ, ko si tako pijan, da te vsi gledajo?« Mož: »Nič. Saj me nihče ne pozna. Jaz se le tam opijanim, koder me ne poznajo.«

Iz drugih krajev.

Kranjske novice. Predsednikom kranjske kmetijske družbe je bil izvoljen deželni glavar g. O. pl. Detela. Tudi za izpraznjena odborniška mesta so se volili možje, ki sta jih predlagali katoliška in liberalna stranka v sporazumljenju. — Umrli je notar g. Ivan Gogola, zmeren pristaš liberalne stranke. — G. Fran Raktelj, učitelj v Ljubljani, slavi letos petdesetletnico učiteljevanja. Lepa slavnost! — V Črnomlju je povila žena Katarina Kobe trojčke. Jeden otrok je prišel mrtev na svet, druga dva pa sta umrla. — Prof. dr. Fran Ilešič je bil v ponedeljek pri cesarju, da se mu zahvali za darovani prstan povodom promocije doktorjem modroslovja.

Istrske novice. Deželni poslanci istrski so vendar šli v deželni zbor, ker je vlada sklicala zbor tudi v slovenskem jeziku. — O učiteljsku v Kopru gre glas, da so učitelji v razredovanju preveč strogi.

Tržaške novice. Vojaška godba je svirala v Boschettu tudi par motivov iz cesarske pesmi. Italijanaši so začeli žvižgati, toda c. kr. oblasti nič ne store, da se zabrani zaničevanje cesarske pesmi. — Tržaški magistrat noče sprejemati slovenskih dopisov. Slovenci pa nočejo italijanskih dopisov pošiljati, zato so storili potrebne korake, da se jim magistrat ukloni. Odločnost zmaguje!

Goriške vesti. V Komnu se je ustanovil prvi kmetijski odsek c. kr. kmetijske

družbe v Gorici. — Trtno uš so našli v Fari pri Furlaniji. — Zgradba vipavske železnice tako lepo napreduje, da je pričakovati, da bo dovršena že pred določenim časom. — V Livku je bila pretekli teden velika povodenj. V beneški vasi Zaplatišče je mali potok odnesel 6letnega dečka Petričiča. Deček je hotel preskočiti potok, a je padel vanj, kjer je našel smrt.

Žaloična ubogega moža. V bližini Prage so zarubili 42letnemu kajzarju Kubicu dvoje volov, ker je zaostal z davki v znesku 68 gld. Na dan, ki je bil določen, da se mu voli prodado, prišel je pred njegovo koč eksekutor z dvema orožnikoma. Kubic je izjavil, da volov ne da, ter rekel, da je osem let redno plačeval davke, sedaj naj ga pa radi slabe letine malo počakajo za plačilo. Žena je obljubovala, da denar dobi do drugega dne. Nič ni pomagalo. Ker se je Kubic uprl, zamahnil je orožnik proti njemu s sabljo, toda zadel je ženo. Ko je Kubic videl ženo krvavo, postal je divji. Planil je po vile v hlev ter se z njimi postavil pred hlevna vrata. Orožniki so grozili, da ustrelje. Žena se je oprijela moža in vskliknila: »Jaz umrjem z njim!« Orožnikom se je naposled posrečilo odstraniti ženo od moža — potem pa so ustrelili. Kubec je pal na zemljo smrtno ranjen in je drugi dan umrl. Žena pa je dobila drugi dan potrebni denar.

Grozna nesreča na morju. Avstralske novine donašajo to-le grozno vest: Parobrod Angola, ki je iz Manile došel v Singapore, je trčil ob pečine in se razbil. Na brodu je bilo 17 ljudi, ki so se vsi stlačili v dva čolna. Manjšega čolna s petorico ljudi je takoj zmanjkalo v valovih, a drugi z 10 ljudmi, kapitanom in krmilarjem, je butal po morju. V tem času je potnikom zmanjkalo tudi hrane, a na morju niso videli nikogar. Mornar Johannsen, ki se je bil rešil, pripoveduje, da so se hranili tedaj z morsk travo. Nekateri njih so grizli podplate svojih čevljev in celo tudi les čolna. Dan 25. tega groznega potovanja se je jeden mornarjev iznenada s sekiro zagnal na krmilarja, pa mu razklal glavo in se potem vrgel na svojo žrtev ter jo začel — jesti. Ostali so mu komaj iztrgali truplo iz rok in je vrgli v morje. Drugi dan je isti človek navalil na kapitana, ali se je nekdo drugi vrgel nanj in je s sekiro ubil zbesnelega nesrečnika. Dva njih sta znorela; za ostale ne ve ta mornar, kaj se je zgodilo žnjimi, meni pa, da so tovariši mrtva trupla jeli. Kapitan je trideseti dan umrl od gladu. Vsi so, razun dvojice, ali znoreli, ali poskali v morje, ali umrli od oslabiljenja. Konečno je čoln došel k otoku Daubi, kjer so ona dva rešili.

Slikar in zdravnik. V pariških krogih se pripoveduje zanimiv dogodek, ki se je dogodil v Parizu mej nekim slavnim slikarjem in imenitnim zdravnikom, ki je član francoske akademije znanosti. Slikarju je zbolel kužek in hitro je poklical k bolnemu kužetu zgoraj omenjenega zdravnika. Zdravnik je res prišel in ozdravil je žival. Plačila ni hotel zdravnik nič, ker pa slikar le ni odnehal, prosil ga je zdravnik, naj pride na njegov dom ter slikarja zagotovil, da mu bo jako hvaležen, ako mu na domu izvrši neko delo. Slikar je skoro prihitel na dom imenitnega zdravnika, kateri ga je hladno sprejel in peljal na vrt pred vrtno ograjo, rekoč: »Tudi od moje strani Vas prosim za malo uslugo. Jaz sem prišel k Vašemu psu, Vi pa bodite tako dobri in poslikajte mi to ograjo.« Slavnii slikar je zdravnika debelo pogledal, a razumel je pomen teh besedij. Trdno je sklenil, da k svojemu kužetu ne pokliče več tako uglednega zdravnika. Svojo preveliko ljubezen do psa je slikar moral drago plačati. Smeje se mu sedaj ves Pariz.

Slovenci v Ameriki. Iz Amerike prihaja vesela vest, da si Slovenci v Iolietu hočejo zgraditi svoj narodni dom. V ta namen so kupili stavbišče za 3000 dolarjev. Istotam so ustanovili slovenski kolesarji klub

«Ilirija». Prvo svojo dirko priredi povodom praznovanja desetletnice ondotne slovenske katoliške fare.

Društvene zadeve.

Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi v nedeljo dne 14. julija izlet v Hoče s koncertom v gostilni g. Gselmana.

Kmetijska zadruga pri Sv. Trojici v Slov. gor. ima v soboto dne 29. t. mes. po večernicah v zadrugi prostori shod (zborovanje), pri katerem se bodo vršile tudi dopolnilne volitve v odbor. Ker se bode pri tem shodu o posebno važnih rečeh sklepal, se opozarjajo zadrugi, da prav zanesljivo pridejo in se o delovanju mlekarne prepričajjo. Vabijo se tudi neudje k pristopu. Zadrugi, pridite polnoštevilno! Z združenimi močmi bodedo lahko delovali!

Vabilo k odborovi seji družbe duhovnikov Lavantinske škofije dne 4. julija 1901 (v četrtek) ob 11. uri predpoldnem uljudno vabi preč. gg. odbornike

Predsedništvo.

Podravska podružnica slov. plan. društva vabi svoje ude in prijatelje na izlet prihodnjjo nedeljo 30. junija na prijazen Smolnik. Izletniki iz Maribora se morajo pripeljati z jutrajšnjim poštnim vlakom, ki odhaja iz Maribora malo pred 6. uro. Po prihodu v Ruše, takoj odidemo. Na Smolniku je isti dan vsled cerkvanja dobra krčma pri znanem rodoljubu L. Hlebu, tako, da živil ni treba seboj nositi. Pot traja do smolniške cerkve 2 uri, od tamkaj pa še lahko gremo po kratkem počitku k slapu «Šumik», ki je še 1 uro oddaljen. O slabem vremenu se izlet preloži na nedoločen čas. Do svidenja prvokrat na zelenem Pohorju! Prisrčen planinski pozdrav!

Odbor.

Na čast Sv. Ćirila in Metoda priredita gg. Gajšek in Ivanuš v gostilni g. Gajšeka v Poličanah dne 7. junija 1901 ob 3. uri popoldne veselico z godbo in petjem. V slabem vremenu se vrši veselica pod pokritimi prostori.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Velika Nedelja 50 K, Žreče 40 K 50 v., Sv. Peter pod Sv. Gorami 26 K, Sv. Ilj v Slov. gor. 36 K 50 v., Polenšak 19 K 94 v., Sv. Urban nad Ptujem 400 K, Celje 150 K, Sv. Peter pri Savinji 32 K, dobrotnica v Mariboru 200 K, Pameče 100 K, Griže 43 K 60 vin.

L. Herg, načel.

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem je imelo svojo drugo sejo dne 24. junija ob 8. uri zjutraj v čitalnici, pri kateri so se razne točke, zadevajoče društvo, obravnavale. Glavne točke so bile: denarne zadeve, naročevanje časopisov in o Ciril-Metodovem kresu. Odbor je sklenil naročiti te-le časopise: »Slov. Gospodar« z »Našim Domom« 7 izst., »Domovina«, »Kmetovalec«, »Mir«, »Brivec«, »Dom in Svet« in »Slovenec«. Na novo se bodo naročili: »Domoljub« 2 izst., »Narodni Gospodar«, 10 izst. »umnega kletarja« in nekaj pripovednih knjižic, da se bode vendar naša knjižnica nekoliko z vsakovrstnimi knjigami založila. Nazadnje se je sklenilo napraviti velikanski Ciril-Metodov kres in v kratkem glavno veselico. Bog daj srečo!

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem bode zažgalo velikanski Ciril-Metodov kres v Mirju nad Kozjem 4. junija zvečer, kar bode naznanil glas možnarjev; ob 8. uri se bo pa zažgal velikanski kres, med katerim se bode spuščal umetalen ogenj. K temu velikanskemu kresu se uljudno vabijo vsi gospodje in gospe iz trga in drugod; pa tudi naše vrle kmete in mladeniče ter sploh vse vabimo, naj pridejo v obilnem številu. Želimo tudi, naj bi nam pevci in pevke nekoliko narodnih pesmi zapeli. Potem bode pa prosta zabava pri g. Gučeku. Prijatelji slovenski, na svidenje v obilnem številu vas vabi

o d b o r.

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek). — Natančneje pod: Reell 112* Annoncenbureau E. Kristoffik, Innsbruck. Postfach 36. 237

Brusni kamni

(osle) kranjski izdelek, najboljše kakovosti. 100 kom. 8—K, 500 kom. 35—K, 1000 kom. 65—K, pošilja po povzetji založnik kranjskih kamnov J. Razboršek v Smatnem pri Litiji. 9

Priporočilo.

Cenjeni stariši, botri in botre, kateri želijo za sv. birmo birmancem (otrokom) lepo in trpežno vezane molitvene knjige darovati, kupijo jih najceneje tudi na tisti dan in tistem kraju, katere pripeljem v veliki izbori seboj ali pa prej dema v moji trgovini v Ptujju zraven okrajnega glavarstva ali nemške hranilnice. — K obilnemu nakupu uljudno vabim z veselostjo.

I. N. Peteršič.

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Gumi za cepljenje

pripoznano v resnici najboljši, dobi se po primerno nizki ceni v trgovini s papirjem in galanterijskim blagom

I. N. Peteršič

zraven okrajnega glavarstva
v Ptujju. 334 3—3

Naznanilo.

Štefan Rupp je iz moje trgovine izstopil in zatorej ni več pooblaščen v mojem imenu kupovati ali prodajati.

344 3—2 S. Ružička.

Služba majarja.

Oskrbništvo grof Brandis-a grajščine Trnovec pri Pragarskem išče s 1. novembrom majarja z odraslo družino. — Zahteva se: 1 hlapec za vole in 2 za ostalo živino. Lahko so tudi ženske. — Majer mora biti vajej konjev, ker mora z njimi delati. Njegova žena mora domača dela opravljati in dobi zato na leto plačila 96 K, majer 120 K, hlapec za vole 100 K, hlapec za ostalo živino vsak po 72 K. Ostali dohodki se pri pogodbi določijo. — Dotičniki naj se oglase v avgustu pri oskrbniku grada Trnovec pri Pragarskem. 345 3—1

Najlepša in najcenejša darila za sv. birmo
kakor ure, vsakovrstna zlatnina in srebrnina
se dobi pri 316 5—5

Th. Fehrenbach

uraru in optikarju v Mariboru, Gosposke ul. št. 26.

36 ur idoče remontoir ure iz nikela	od 2:50 gld naprej
srebrne remontoir ure	" 3:50 " "
srebrne remont. ure z dvojnimi pokrovom	" 5:— " "
zlate ure za gospe 14 kar.	" 13:— " "
srebrne verižice	" 6:— " "
zlate verižice za dame 14 karat.	" 9:— " "
zlati prstani 14 karat.	" 2:80 " "
zlate ovratne verižice 14 karat. z križcem ali srcem	" 6:— " "
" " " iz double zlata	" 1:50 " "
uhani " " "	" 2:50 " "
Rosskopf ure, zelo trpežne	" 4:50 " "

Ilustrovani ceniki frankirani.

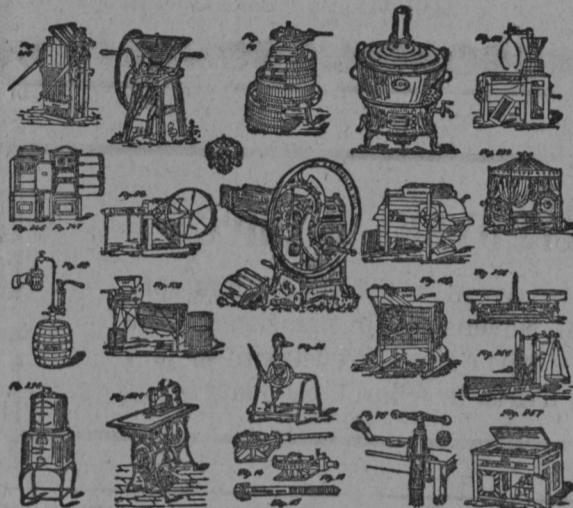
Janez Schindler

Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 400 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prokupi se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 5
lastnik privileg.
Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Na slovenska naročila se slovenski odgovarja.

C. kr. notar

Vinko Kolšek

v Šoštanju 341 3—2

otvori svojo pisarno dne 1. julija 1901.

Ivan Cesar,

podobar, pozlatar in izdelovatelj oltarjev,
v Mozirju na Štajerskem,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo
izdelanih podob,

na primer: Marije, Kristusa itd. razne velikosti.

Cene jako nizke.

Prevzamem v prenovljenje stara cerkvena v mojo stroko spadajoča dela. Obrisi za nova dela, oltarje, prižnice itd. brezplačno. 208 6—5

Slovenska delavnica za cerkveno umetnost!Tirolsko **Konrad Skaza** Tirolsko

Sv. Urh — Gröden

se priporoča preč. cerkvenim predstojništvom za prenovljenje cerkvenih del, za preskrbljevanje novih oltarjev, lec, rezljanih (Relief) in slikanih križevih potov, posameznih podob, kipov in križev. Specialist za betlehemske jaslince z 30 rezljanimi podob. od 60 K višje.

Za vsako poljubno podobo, oltarjev in betlehemske jaslince, pošljem originalne fotografije; za križe za rezljana razpela na ogled, frankovano vsakemu preč. duhovniku. — Ker pridem v kratkem v slovenske kraje, prosim že sedaj cenj. dopisov, ker si lahko dela osebno ogledam. 243 10—5

♦♦ Naslov je: **Konrad Skaza**, St. Ulrich, Gröden, Tirol. ♦♦**Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podob je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stolcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Opeka

Kdor si želi kupiti prav dobro ožgano zidno in strešno opeko, naj si je naroči pri **Janez Svetec**
314 **pod. Varožek** na Ljubečni pri Celju. 10—5

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4:80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, **Golič** p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

Največja prednost dobrega ročnega mlatilnega stroja

je, da mlatenje z istim lahko izvršujeta 1 do 2 osebi. S strojem, ki je iz topovine z osiščem na kroglo, mlati se čisto in velja

samo 50 gld. (100 K)

Opetnim prodajalcem dovoli se odbitek (rabat). Na željo se oddajo stroji tudi na obroke. — Enoletna garancija.

Mlatilnice na vitel za vodno, parno in konjsko gonilno silo, rezalnice za klajo in repo, čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in sadje, mlinci, žage in drobilnice čresla, krožne žage itd. Popravila vsake vrste izvršujejo se točno in zelo po ceni. Stroji oddajajo se tudi za poskušajo pod tem pogojem, ako se tekom 5 dnij voznine prosti vrnejo. 330 3-3

Jožef Pfeifer,
tovarna za poljedelske stroje
v Hočah pri Mariboru.

Trgovski učenec

z lepo pisavo in z dobrim šolskim spričevalom, slovenskega in nemškega jezika več, se sprejme. Predstaviti se je v upravnistvu »Slov. Gospodarja.« 338

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

389 19-2 **v Celju.**

Nova ulica števil. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.

**Čez 200 nagrobnih
spomenikov**

različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

•••• Lastni kamnolomi. ••••

Postrežba točna.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še pouk za sveto birmo in 116 svetih pesmi: velja v usnje vezan z barvanim obrezkom K 1'40, v usnje vezan z zlatim obrezkom K 1'70, v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo K 1.90.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 12v, 10 kom. K 1'10, in 100 kom. K 9'—

IVAN REBEK, ključarski mojster

priporoča svoje najnovjše in najboljše

aparate 307 5-5

za streljanje proti toči.

CELJE Poljska ul. 14. CELJE

G. fu A. Frizzera Trento Južno
Tirolsko

veletržec z vinom in posestnik vinogradov

Da našim kupcem ugodno postrežemo razpošiljamo tudi
sodčke z 50 litri in naprej.

Vzorci so vedno na razpolago. 203 15-12

Ravno sem izgotovil veliko množino

nagrobnih kamenov

iz krasnega mramorja v vsaki velikosti,
ter jih lahko takoj po **nizkih cenah**

* * oddajam * *

T. F. Peyer

kamnoseški mojster 306 12-5

Maribor, Kokoschinegg-Alle (Hilariusstr.)

Lekarničarja A. Thierryja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko, 12 majhnih ali 6 velikih
steklenic 4 K — poštne prosto.

A. Thierryja centifolij. mazilo

2 lončiča 3'50 K poštne prosto razpošilja proti predplačilu

A. Thierryja lekarna k angelju varhu
v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dunaj: glavna zaloga, lekarna C. Brady,
Fleischmarkt 1. Budapest: lekarna I.
Török in dr. Egger. Zagreb: lekarna
S. Mittelbach.

Na drobno v vsaki lekarni.

348 1

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.